

RIKTLINJER

Riktlinjer för hantering av propaganda i och utanför röstningslokal, 2024

Styrdokument

Diarienummer: VN/2023:9

Beslutas av: Valnämnden

Fastställdedatum: 2024-02-27 §7

Dokumentansvaring: Kanslifunktionen

Gäller för: Kommunen

Revideras: Vid varje val

Följs upp av: Kanslifunktionen

Tidigare versioner: VN/2022:8

Giltigt tom: 2026-09-30

Alla beslut som rör barn ska vara barnrättsbaserade i enlighet med barnkonventionen. Beslut ska alltid föregås av prövning av barnets bästa och i större frågor samt vid beslut som kan ha negativ inverkan på barnet/barnen, ska föregås av en barnkonsekvensanalys.

Innehåll

1. Inledning	3
2. Syfte	3
3. Hantering av propaganda i och utanför röstningslokal, val 2024	3
4. Implementering och tillämpning	4
5. Uppföljning	4

1. Inledning

På röstmottagningsställe eller i utrymme intill detta får det, enligt 8 kap. 3§ vallagen, inte förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val exempelvis valsedelutdelning.

Valmyndigheten beskriver propaganda som följande, *"I tidigare lagstiftning talades om propagandaförbud i form av ett förbud mot tal och tryckta eller skrivna uttalanden. Vidare har propaganda beskrivits som ett begrepp som i sin bredaste mening är ett budskap där avsändaren vill få mottagaren att ändra uppfattning eller övertygelser och i förlängningen i sitt beteende. I en sådan bred förståelse av begreppet ryms konventionell politisk påverkan från till exempel politiska partier, företag och intresseorganisationer"*.

2. Syfte

Syftet med detta styrdokument är att ge tydliga riktlinjer till samtliga valarbetare i deras arbete i röstningslokalerna men även för partiorganisationerna vad som gäller i och utanför röstningslokal.

Valnämnden ska tillse så att väljaren ska vara ostörd och skyddad från varje form av påverkan under själva valhandlingen och bestämmelsen utgör ett led i trygga genomförandet av fria och hemliga val.

3. Hantering av propaganda i och utanför röstningslokal, val 2024

Affischering och annat politiskt kampanjmaterial

Ett parti får inte sätta upp valaffischer i anslutning till ett röstmottagningsställe. Om det sitter affischer eller annat kampanjmaterial som röstmottagare ej finner lämpligt utanför lokalens entré har röstmottagarna rätt att plocka ner dessa. Valnämnden bedömer vad som är ett lämpligt avstånd från röstningslokalen (se bilaga).

Partiföreträdare med banderoll eller annan klädsel eller utrustning som är partipolitisk får inte uppehålla sig i röstningslokalen eller anslutande utrymme.

Om partiföreträdaren ska gå in i röstningslokaler måste de ta av sig banderoller eller liknande. Dock får valarbetare aldrig neka en väljare med banderoller eller annan partipolitisk klädsel att rösta.

Valsedelutdelning

Om en kö sträcker sig utanför ett röstmottagningsställe ska valsedelutdelning inte ske där kön finns. En väljare ska alltid vara skyddad mot propaganda, eller annan påverkan, när de köar för att rösta.

Partier som deltar i valet kan dela ut valsedlar utanför röstningsställen dock enligt instruktioner till bilaga.

Valsedlar

Partiföreträdare kan inte vid valet lämna valsedlar direkt till röstningslokalerna. Dessa ska inom utsatt tid vara inlämnade till receptionen, kommunhuset i Tranemo. Röstmottagarna ansvarar för ordningen bland valsedlarna i valsedelställen och att namnvalsedlar fylls på.

Torgmöten och andra aktiviteter

Torgmöten eller andra politiska aktiviteter får inte ske i nära anslutning till ett röstmottagningsställe.

Vilka är ansvariga

Det är kommunen genom dess valnämnd och de av kommunen utsedda röstmottagarna som primärt har ansvaret för att förbudet mot politisk propaganda på röstmottagningsställen och utrymmen intill dessa upprätthålls. Röstmottagare har rätt att avisa personer som utövar politiska propaganda eller på annat vis strider mot dessa riktlinjer.

Det är också av vikt att partiorganisationerna beaktar kraven i 8 kap. 3 § vallagen samt kommunens riktlinjer när partierna planerar sina valaktiviteter.

Röstmottagare

Det är inte tillåtet att som röstmottagare bära klädsel, banderoll eller liknande med partibeteckning eller som på annat sätt kan uppfattas som partipolitiskt.

4. Implementering och tillämpning

Riktlinjerna ska ingå som en del av utbildningen för alla kommunens röstmottagare. Riktlinjerna ska också finnas tillhanda i varje röstningslokal.

5. Uppföljning

Uppföljning av dessa riktlinjer görs minst vart fjärde år eller vid allmänna val.